

- Vzemite si čas in otroka ne priganjajte. Izpoved o nasilju je za otroka lahko izjemno stresna in težka, vsak otrok pa govori v svojem tempu.
- Skupaj se pogovorite o možnostih in željah pomoči. Otroka vprašajte, kaj pričakuje od vas, kako mu lahko pomagate, kakšno obliko pomoči si želi in potrebuje.
- Povejte mu, da boste o nasilju obvestili šolo (če se dogaja v šoli) in/ali policijo.

Pogovor z otrokom, povzročiteljem nasilja

- Ohranite mirnost in poslušajte brez obsojanja. Otrok naj pove svojo zgodbo in svoje občutke.
- Otrok naj vam pojasni vzroke za svoje vedenje. Razumevanje, zakaj se otrok obnaša nasilno, lahko pomaga pri iskanju ustreznih rešitev.
- Obsojajte vedenje, ne otroka. Jasno poudarite, da je njegovo vedenje nesprejemljivo, vendar ga imate kljub temu še vedno radi.
- Otroku postavite jasne in dosledne meje glede njegovega vedenja. Povejte mu, da nasilja ne boste tolerirali in da bo moral sprejeti odgovornost za morebitne posledice svojega vedenja.
- Pri otroku spodbujajte empatijo in konstruktivno reševanje konfliktov. V pogovoru mu pomagajte razumeti, kako se lahko počutijo žrtve njegovega nasilnega vedenja. Vprašajte ga, kako bi lahko v tej situaciji ravnal drugače ter kako bo nastalo situacijo poskušal popraviti in svoje ravnanje v prihodnje spremenil.

MEDVRSTNIŠKO NASILJE – INFORMACIJE ZA STARŠE

Izdalo: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Priprava: Generalna policijska uprava,
Uprava kriminalistične policije

Oblikovanje: Služba za upravno poslovanje

Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o.

Naklada: 25000 izvodov

Ljubljana 2024

Otroci so lahko na poti odraščanja žrtve različnih oblik nasilja, ki se lahko dogaja tako v otrokovem šolskem kot zunajšolskem okolju, pri tem ne smemo pozabiti tudi na nasilje na spletu. Ko govorimo o medvrstniškem nasilju, gre za vedenje enega posameznika/skupine otrok proti drugemu otroku, ki je namenoma nasilno, agresivno, neprijazno, lahko pa gre tudi za enkratni nasilni dogodek. Žrtev je pri tem početju nemočna, ne zmore se ubraniti, občuti strah, včasih lahko tudi obup ali celo krivdo, ker se nasilju sama ne zmore zoperstaviti. Pri medvrstniškem nasilju gre za specifično dinamiko med povzročitelji, žrtvami in opazovalci nasilja. Najpogostejše oblike medvrstniškega nasilja, ki so jih lahko deležni otroci, so:

- **fizične:** brce, klofute, spotikanje, zapiranje v prostore, odrivanje, lasanje, pljuvanje, udarci, jemanje stvari, uničevanje lastnine ...
- **psihične:** zmerjanje, obrekovanje, izločanje iz družbe, žaljenje, dajanje vzdevkov, ignoriranje, izsiljevanje, grožnje, poniževanje, kritiziranje, socialna osamitev, razkrivanje zaupnih informacij ...
- **spolne:** otipavanje, neželeni dotiki, neprimerni komentarji s spolno vsebino, prikazovanje pornografskih vsebin, deljenje, pošiljanje in objavljanje intimnih fotografij brez dovoljenja žrtve ...

Vloga vas, staršev, je ključna za prepoznavanje, kdaj je otrok žrtev nasilja, ter za pravočasno iskanje ustrezne pomoči in zagotavljanje varnega okolja za odraščanje vašega otroka.

Kaj lahko naredite starši/odrasli?

Otrokom moramo dati vedeti, da je vsakršna oblika nasilja nesprejemljiva, dolžnost odraslih pa je otroke zaščititi pred nasiljem, tako doma kot v šoli, na ulici, na spletu.

- Za nasilje je vedno kriv povzročitelj. Otroci se morajo zavedati, da sta prijavljanje nasilja in pra-

vočasno iskanje pomoči njihova pravica in pogumno dejanje. Spodbudite jih, naj povedo tudi za nasilje, ki se dogaja njihovim prijateljem, in tako v njihovem imenu poiščejo pomoč, saj včasih žrtev sama tega koraka ne zmore.

- Otroke naučite postavljanja meja v primeru nasilnega ali neprimerne vedenja in dotikov.
- Nasilje se pogosto dogaja tudi na spletu. Poučite se o različnih oblikah spletnega nasilja, o družbenih omrežjih in spletnih klepetalnicah, ki jih uporablja vaš otrok. Pogovorite se o spletnem bontonu, spletni varnosti in nevarnostih, ki mu pretijo pri uporabi spleta.
- Odrasli moramo biti otrokom zgled spoštovanja, pozitivnega vedenja, empatije in sočutja. Otroke moramo učiti, kako reševati konflikte na pozitiven in konstruktiven način ter kako ravnati spoštljivo, sočutno in nenasilno.
- Če ste zaznali, da je otrok žrtev nasilja, poiščite pomoč. Če se nasilje dogaja v šoli, o tem obvestite razrednika in šolsko svetovalno službo. Pozanimajte se o možnostih strokovne pomoči otroku v okolici svojega domačega kraja.
- Če menite, da nasilje, ki se dogaja vašemu otroku, ustreza opisom kaznivih dejanj ali prekrškov, o tem obvestite policijo.
- Če je vaš otrok tisti, ki je povzročitelj nasilja, in s težavo obvladujete otrokovo nasilno vedenje, poiščite strokovno pomoč.

Kako lahko prepoznate, da je vaš otrok žrtev medvrstniškega nasilja?

Otroci včasih ne zmorejo povedati, da so žrtve medvrstniškega nasilja, saj jih je sram in strah, odraslim ne zaupajo, da jih bodo zaščitili. Bojijo se, da jim nihče ne bo verjel ali da se bo povzročitelj maščeval.

Odrasli moramo biti zato pozorni na znake, ki lahko nakazujejo, da je otrok žrtev katere izmed oblik

medvrstniškega nasilja ali da je otrok v stiski. Ti znaki so lahko:

- nepojasnjene modrice, odrgnine, vreznine, druge poškodbe,
- uničena, umazana, poškodovana šolska oprema, strgana oblačila in poškodovana obutev,
- strah ga je hoditi v šolo ali iz nje, pogosto izostaja od pouka zaradi slabega počutja (glavobol, bolečine v trebuhu ...),
- vedno se zadržuje v bližini učiteljice, v šoli je pogosto sam, nima prijateljev,
- njegov učni uspeh se postopno slabša,
- zapre se vase, ne želi komunicirati, govoriti o težavah in prijateljih,
- deluje vznemirjeno, razdražljivo,
- nespečnost, more, motnje prehranjevanja, regresija,
- samopoškodovanje, poskusi samomora, samomor,
- razmišljanje o maščevanju povzročiteljem, depresivnost, anksioznost, tesnoba.

Pri zgoraj navedenih znakih je treba upoštevati, da se med otroki razlikujejo, poleg tega so znaki lahko podobni, če je otrok žrtev kakšne druge oblike nasilja (npr. v družini, na spletu ipd.).

Pogovor z otrokom, žrtvijo nasilja

- Otroka pozorno poslušajte in mu verjemite. Naj vam dogajanje najprej opiše s svojimi besedami, šele nato mu postavljajte vprašanja. Opazujte tudi njegovo nebesedno govorico in znake stiske.
- Ostanite mirni in podporni. Ob otrokovi izpovedi, še posebno če za nasilje prej niste vedeli, bodo v vas mogoče vrel občutki jeze, maščevanja, žalosti ali krivde, ker otrokove stiske niste prej opazili. Ne pokažite teh občutkov pred otrokom.